

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jacobi Sadoleti Card. Et Episcopi Carpentoractensis Viri
Disertissimi, Opera quæ exstant omnia**

Sadoleto, Jacopo

[Francofurti], 1607

XIII. Iac. Sadol. S.R.E. Card. Ambrosio Catharino Polito, S.P.D.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69244](#)

brum de vera iustificatione nondum legi, eisdem, de quibus in
angoribus animi impeditus) possum tibi confirmare; nihil me
vñquam nec cruditiis legile, nec quod cum singulari cun-
que doctrina, plus etiam prudentia & verae religionis con-
cium habeat. Vale, & nos dilige. XIII. Calend. Junij, M.D.XII.
Carpentoracii.

XII. I.

IAC. SADOL. S. R. E. CARD. AM-
broſio Catharino Polito, S. P. D.

VT primùm orium & tempus scribendi nactus sum, dum or-
rescribendum eis literis, quas ego abs te superioribus diebus
mihi iucundissimas accepi. Atque eo magis dixi, quod cum legi
sem iterum ruitum de perfecta iustificatione librum: atque con-
firmè tempore binæ ad me ab Urbe effient allatae schede, in qua-
bus erant perscripta capita, de quibus in contento Raciborii
inter Theologos nostros & aduersarios conueniens dicebatur fe-
ci? intellectu tuam sententiam, & illiusmodi concordia discrepa-
re. Quia in re mea semper opinio tua ratione, quae in scriptis tu-
sæ ostendit, suffragata est. Nunquam enim mihi perfidient po-
tuit, fidem solam per se sine operibus bonis ad adipiscendum ro-
gnum Dei idoneam censeri debere. Tu videlicet & doctus & ex-
pliatio ita disceptas. Sed mihi tecum eadem rei summate, u-
iudicem, ad veram iustificationem fidem cum operibus confa-
ctam esse oportere. Et scripleram quidem ipse quoque ad Vibem
quid mihi sentiendum in hac causa esse videbatur: cuius mea
pagellæ misseram ad te exemplum, ni omnia in tuo libro meo
diligentius emoda declarataq; reperiisse: qui liber mihi infor-
matus probatus est. Misisti autem earum exempla pagellarum, que ad
me ex Urbe perlatæ sunt: ut videceres, & animaduerteres, e quid ei
concordia Christianæ rei utilis & salutaris habeti debet. Ve-
rum tu hæc considerabis diligenter. Ego tuam de prouidentia &
prædestinatione lucubratione summo opera exspecto: spero enim
haec me inde nitidissimas aquas, quibus mea diuturna fa-
tis, & illarum rerum auditas cognoscendi, summa mea cum
luptate aliquando explerat. Tui, queso, da operam, ut illam glo-
rifico quoq; tempore accepimus: quod facile tibi erit factu, pro-
pter ea quod inter bibliopolas Lugdunenses & Parisienses fre-
quentia est harum rerum commercium. Ego ut scripsi ad te antea,
a literis aliquandiu feriatus fui, & nunc vestitus caloribus impa-
dior, quo minus (quemadmodum velle) ad earum confu-
dens me referam: quod tamē paulò post video esse factum. Tu
quod Lugduni commemorari anā hunc statueris, mihi valde gra-

LIB. XIV. E P I S T . X I V . 359
nec sp̄cūm nōn h̄b̄o fore ut interdum nos (quod com-
mune facere possis) iniūcas. Illud me pupugit in extrema tua
gratia, quid optimum & cōmūnūtissimum collegam meum
Nicolam Gadūm, laborare febricula scripsisti: quo n̄ihil mihi
poteritcedere molestius. Incredibile est, quāt̄ ego illum, quan-
ti fūmin illius humānitatem, mīflimos mores, imprimisque
acutum mī & p̄fēctam erga mē bēnevolētiā faciam. Qua-
p̄p̄ḡr̄ mē mas, vīse eum quamprīnum mēo nomīne, meis-
quāt̄ māntīfīmē saluta: & hōrtare etiā atq̄e etiā ut
vīmen etiā & diligētiā ad conuālētū adhibeat. Abs-
tētētē p̄co, quāt̄ q̄o dīcētē ut primo quoque tempore facias cō-
r̄tētē. Tūle, Exsuburbāno nōstrō Carpentorātēnsi.

X I V .

JAC. SADOLET. S. R. E. C A R D I N.
Hermannus Archiepisc. Coloniensis, S. P. D.

Vñ legīem commentarios, quos tu de concilio episcopō-
Cōprovinciæ tue, more majorum per te habito acto que,
de concordia morib⁹s sacerdotiorum, de que ecclēsia sacramentis
cōmīnūdūtū p̄fāntifīmē confili⁹, eiusque actionis, qua nulla
mōt̄ hoc tempore, nec Christianæ Reip. v̄tīlīor suscipi potuit;
utinācē in modū bēnevolētiā erga tē mēam, quam
dīcētē de cōfīdo cōceptam antē habebam: tēque & magnum
vīm ap̄q̄m antīlītē, omniq; honore ab omnībus digni-
ficātē. Non enim solum tū primus aliquot iam seculō-
mōt̄ sicut ad ritē & sanctē gerendum sacerdotiorum tuum,
vīm sp̄cūlītē, que antē ob diuturnā defuetudinē, tan-
q; mōdūfīsūmē stirpib⁹ penitus era obsepta: fed etiā
cōmētēplūm ilūst̄e pr̄abūsti, tē imitarentur, si qui vel-
lōt̄ sicut vīrōrum in cordib⁹ pīetas & religiō Christiana locum
aspergūberet. Nec tamen omnībus hoc liberū fortasse, nec
per avocādūm cōscōrōum conditio est. Vidi enim ego, cūm in
Rōēdām, & cūm in senāto nōstrō hāc de commūni omnīm
Episcopōrum concilio habendo, caufā ageretur: multa reuera-
bilem impedimenta, que Pontificis Maximi studium retardarēt.
Sed tamen ego & ianc ita sensi, & nūnc sentio, aut vna hac
tempore concili⁹ rite congregandi, subueniri possit his tot incom-
modis quotidiani⁹ deterrimētis, quib⁹ r̄getur & ad interīū agi-
re Christiana Repub⁹ aut si hoc remedium non sit profūrūm,
aut si nō homini confīlo à pēste summi exitij Rēmp. posse pro-
tētē. Non enim si concili⁹ casē legitimeq; habitū non prode-
p̄ḡia cīm expēdīda medicina quā op̄ē ferat. Sed illud certē ab

Z. 4 omni-